

NSBSP 2020

Příloha 3

Předběžný odhad výše ztrát z
dopravní nehodovosti na pozemních
komunikacích za rok 2020

Ministerstvo dopravy

Předběžný odhad výše ztrát z dopravní nehodovosti na pozemních komunikacích za rok 2020

Doprava vedle svým pozitiv přináší i značná negativa. Vznikají jak negativní externality z dopravy, tak i externality z dopravních nehod. Při analýze dopravní nehodovosti a naplňování cílů NSBSP a Strategie BESIP je důležité věnovat pozornost nejen snižování počtu a závažnosti dopravních nehod, ale i finančnímu vyčíslení vzniklých externalit z dopravy, které mají dopad jak na jednotlivce, tak na celou společnost. Vzniklé ztráty zatěžují státní rozpočet a to např. prostřednictvím vzniklých výdajů, a i snížením příjmů (např. snížením HDP z důvodů vzniklých ztrát z produkce).

Celospolečenské ztráty z dopravní nehodovosti vyjadřují monetární ocenění vzniklých negativních externalit z dopravních nehod, zahrnují ocenění například nákladů na, zdravotní péči, na policii, hasičský záchranný sbor, soudy, správní orgány, sociální výdaje a ztráty na produkci.

Celkové ekonomické ztráty v důsledku dopravní nehodovosti byly v roce 2019 vyčísleny dle certifikované metodiky (VYSKOČILOVÁ, Alena, Jan TECL, Ondřej VALACH et al. Aktualizovaná metodika výpočtu ztrát z dopravní nehodovosti na pozemních komunikacích. Brno : Centrum dopravního výzkumu, v.v.i., 2017. ISBN 978-80-88074-50-2) na cca 81,4 mld. Kč, což činí 1,4 % HDP roku 2019 (<https://www.cdv.cz/tisk/celkove-ztraty-z-dopravni-nehodovosti-na-pozemnich-komunikacich-v-roce-2019-opet-prekrocily-80-mld-kc/>).

V roce 2021 dochází k úpravě a aktualizaci výše uvedené Metodiky pro výpočet ztrát z dopravní nehodovosti na pozemních komunikacích. Nově bude metodika zaměřena jak na ocenění negativních externalit z dopravní nehodovosti, tak i negativních externalit obecně z dopravy. Do výpočtu budou nově zahrnuty další nákladové položky (např. ocenění kongescí, hluku, emisí, poškození infrastruktury a majetku atd.) a pro ocenění bude použito metod používaných k ocenění v evropských zemích.

Vzhledem k výše uvedené k aktualizaci Metodiky pro ocenění ztrát a dostupnosti dat až v průběhu třetího čtvrtletí roku 2021, dochází v době zpracování plnění NSBSP za rok 2020 k vyčíslení pouze předpokládané výše ztrát. Kalkulace předpokládané výše ztrát za rok 2020 tedy vychází z aktuální nehodovosti roku 2020 a přepočtených jednotkových nákladů ztrát roku 2019 upravených o inflaci.

Předpokládaná ekonomická ztráta za rok 2020 činí cca 73 mld. Kč, což je cca 1,47 % HDP roku 2020 (vycházeno z odhadu výše HDP za rok 2020 stanoveného Českým statistickým úřadem). Z hlediska provedené aktualizace a doplnění metodického výpočtu ztrát se dá předpokládat, že skutečná výše jednotkových nákladů i celkových ztrát za rok 2020 bude vyšší než uvedený předpoklad.

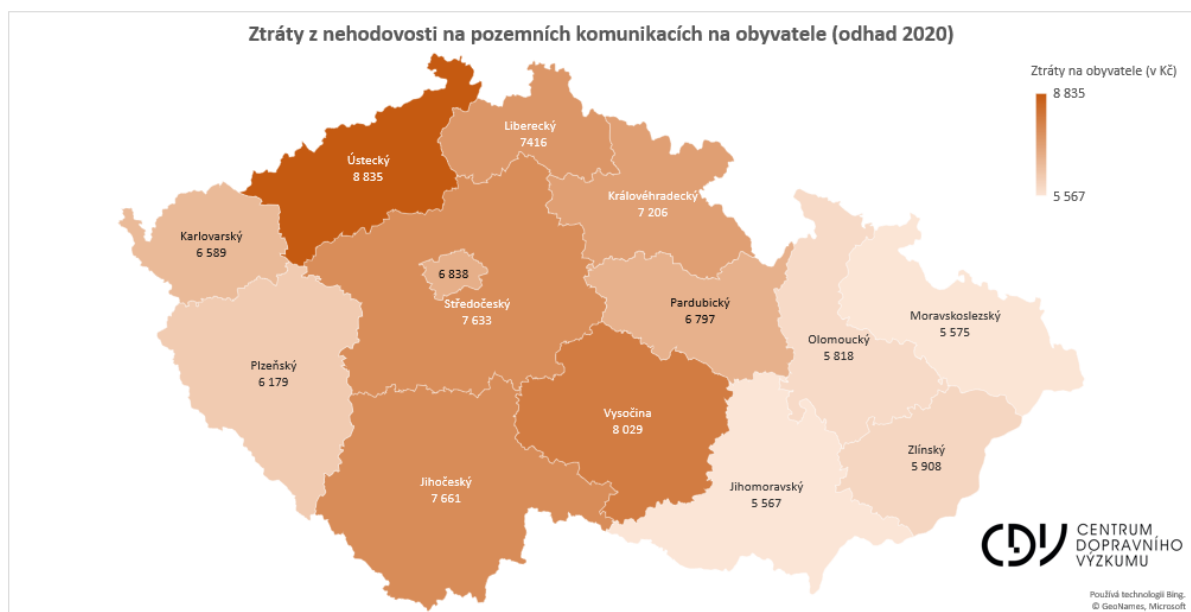
Porovnání celospolečenských ztrát zkalkulovaných v jednotlivých krajích za rok 2019 s předpokládanou výší za rok 2020 je uvedeno v následující tabulce.

KRAJ	ztráty (mil. Kč)		ztráty/obyv. (Kč)		ztráty/km silnic (tis. Kč)		ztráty/mot. voz. (Kč)	
	skut. 2019	předp. 2020	skut. 2019	předp. 2020	skut. 2019	předp. 2020	skut. 2019	předp. 2020
Hl. m. Praha	10 765	9 129	8 129	6 838	*	*	9 145	7 992
Středočeský	12 326	10 671	8 898	7 633	1 328	1 108	11 760	10 279
Jihočeský	5 578	4 931	8 660	7 661	917	801	10 925	9 709
Plzeňský	3 766	3 652	6 384	6 179	751	712	8 007	7 913
Ústecký	7 679	7 218	9 354	8 835	1 858	1 706	13 567	13 158
Královéhradecký	4 659	3 969	8 446	7 206	1 252	1 060	11 082	9 514
Jihomoravský	7 584	6 655	6 363	5 567	1 770	1 497	9 123	8 147
Moravskoslezský	7 419	6 650	6 179	5 575	2 195	1 911	10 189	9 191
Olomoucký	4 376	3 668	6 923	5 818	1 265	1 020	10 491	8 909
Zlínský	3 761	3 427	6 456	5 908	1788	1604	9 818	9 042
Vysočina	4 239	4 085	8 316	8 029	852	806	11 160	10 741
Pardubický	3 958	3 554	7 572	6 797	1 106	990	10 188	9 289
Liberecký	3 233	3 281	7 287	7 416	1 340	1 358	10 386	10 762
Karlovarský	2 068	1 933	7 017	6 589	1 023	936	10 261	9 676
CELKEM	81 411	72 823	7 613	6 805	1 494	1 306	10 393	9 440

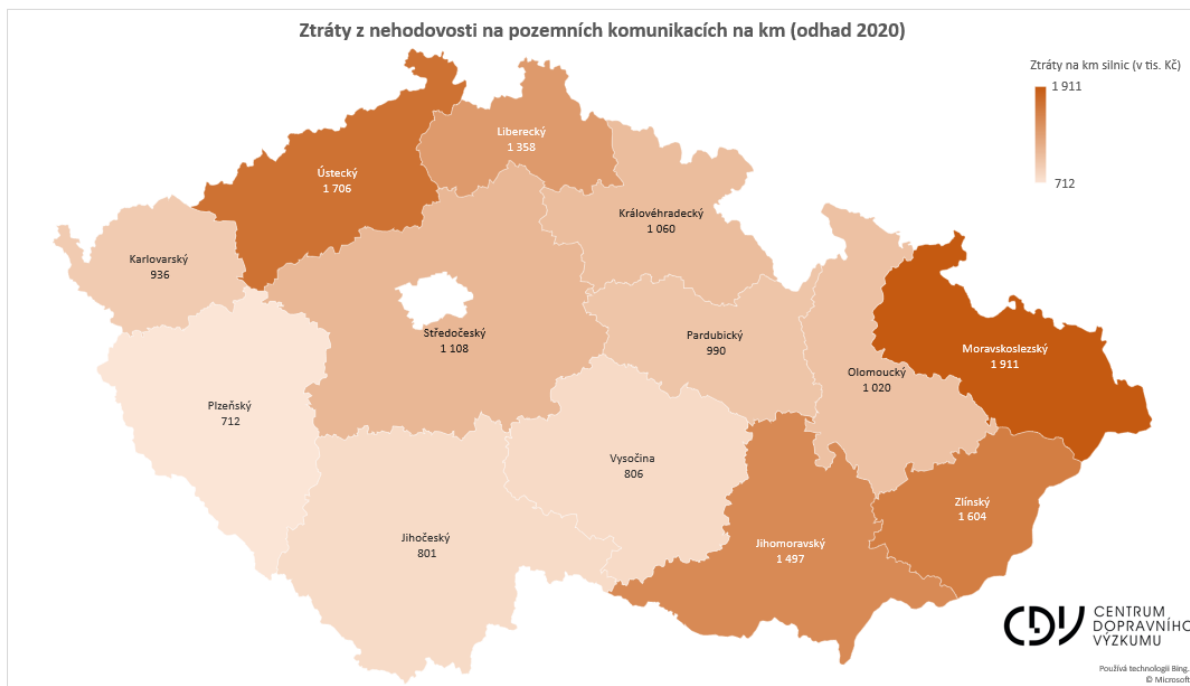
* ztráty / km silnic - nejsou uvažovány místní komunikace, pro hl.m. Praha se proto neuvádí

Tab. 1: Celospolečenské ztráty v jednotlivých krajích v letech 2019 a 2020

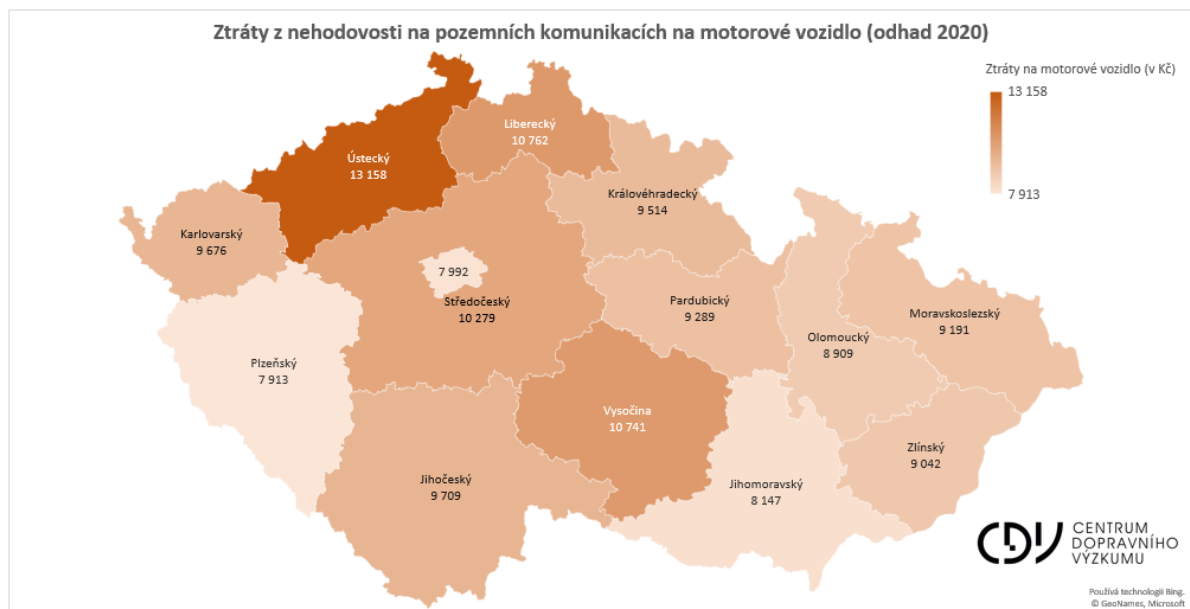
Nejvyšších hodnot celospolečenských ztrát dosáhl v absolutních hodnotách Středočeský kraj a hl. město Praha. Pro získání objektivního porovnání ztrát v jednotlivých krajích byly tyto údaje dále přepočteny na 1 obyvatele, 1 km silnic daného kraje a 1 motorové vozidlo.

V přepočtu na 1 obyvatele dosáhl nejvyšších hodnot kraj Ústecký a kraj Vysočina, naopak nejnižších hodnot bylo dosaženo v Jihomoravském, Moravskoslezském, Olomouckém a Zlínském kraji.

Nejvyšších hodnot celospolečenských ztrát **v přepočtu na délku silniční sítě** (pomineme-li specifčnost hl. města Praha) dosáhl Moravskoslezský, Ústecký a Zlínský kraj, naopak nejnižších hodnot dosáhl Plzeňský a Jihočeský kraj a Kraj Vysočina.

Nejvyšších hodnot celospolečenských ztrát **v přepočtu na 1 motorové vozidlo** dosáhl Ústecký kraj, naopak nejnižších hodnot dosáhl Plzeňský a Jihomoravský kraj.

Pro ucelenější přehled výše celkových ztrát je níže uveden graf zobrazující vývoj ztrát z dopravní nehodovosti za období let 2001-2020 (předpoklad).

